

รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*

Management Model of Quality Child Development Center

Under the Local Government Organization

¹สุจรรยา คำไล่, ชวนคิด มะเสนะ และ ไพวุฒิ ลังกา

¹Sujanya Khamlai, Chuankid Masena and Paiwut Lungka

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Thailand.

¹Corresponding Author's Email: sujanya.sg58@ubru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีการวิจัย 4 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระยะที่ 4 ประเมินรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 หลักการ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 3 วิธีดำเนินการ องค์ประกอบที่ 4 แนวทางการประเมิน และองค์ประกอบที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ในภาพรวมทั้งด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบ; ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก; การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The research article aimed at creating the management model for quality care child development center under the local government organization. The study was divided into four phases: the first phase was an investigation into the current state of quality care child development center management under the local government organization; the second phase was the creation of management model for quality care child development center under the local government organization; the third phase was the experiment of management model for quality care child development center under the local government organization; and the fourth phase was the assessment of management model for quality care child development center under the local government organization. The research tools were questionnaire, interview form, and assessment form. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

From the study, it is found that the management model for quality care child development center under the local government organization consists of five components which are: 1) principles; 2) objectives; 3) methods; 4) assessment guidelines; and 5) conditions for success. The management model for a quality care child development center under a local government organization is revealed to be of the highest propriety, feasibility, and utility.

Keywords: Model; Child Development Center; Child Development Center Management; Local Government Organization

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินชีวิตของบุคคลและสังคม และเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพ และการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ความมั่นคงของสังคม และประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศ ในเวทีโลก ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ทำให้ประเทศไทยต้องพัฒนาประชากรในชาติให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวปัจจุบันรัฐบาลจึงให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา โดยได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ตามมาตรา 6 ได้กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เด็กปฐมวัยจึงเป็นช่วงวัยสำคัญในการวางรากฐานของการพัฒนาชีวิตทั้งปวงและเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศต่อไป และในมาตรา 9 ได้กำหนดไว้ว่า ให้มีการกระจายอำนาจลงสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น โดยระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และในมาตรา 14 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นในมาตรา 18 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการจัดคุณภาพไว้ว่า “การจัดการศึกษาปฐมวัยให้จัดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือขั้นต้นแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น” โดยกำหนดเป็นนโยบายจะเร่งขยายบริการทางการศึกษาระดับนี้ให้อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดและเด็กต่างวัฒนธรรมไม่มีสัญชาติ เพื่อพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถเต็มศักยภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองในอนาคต

ดังนั้น การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต และนับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องตระหนักและให้ความสนใจ เพื่อให้เด็กปฐมวัยที่เป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าได้รับการดูแลอย่างเหมาะสมตามช่วงวัย และสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมีคุณภาพ ตลอดจนเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปในอนาคตได้ ดังคำกล่าว ของ ศ.ดร.เจมส์ เจ เฮคแมน นักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบล ปี พ.ศ. 2542 ที่ว่า “การลงทุนพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าให้ผลตอบแทนแก่สังคมที่ดีที่สุดในระยะยาว” (Heckman, 2008) ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็ก ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือเมืองพัทยา ล้วนแล้วแต่มีบทบาทที่สำคัญในการบริหารจัดการเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดตั้ง และดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมทั้งรับถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเดิมอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของส่วนราชการต่าง ๆ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นสถานที่ดูแลและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 2-5 ปี มีฐานะเท่าเทียมสถานศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกที่จะได้รับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น พ่อแม่ ผู้ปกครอง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูดูแลเด็ก จะต้องเข้าใจความต้องการและพัฒนาการของเด็กปฐมวัยอย่างลึกซึ้ง ต่อการเรียนรู้และการส่งเสริมพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมดังกล่าว แต่ในปัจจุบันคุณภาพของเด็กปฐมวัยจึงเป็นจุดอ่อนที่เข้าขั้นวิกฤตของประเทศไทยที่จำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน และเด็กปฐมวัยมีพัฒนาการไม่สมวัยเป็นจำนวนมาก อีกทั้งภายใต้บริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้พ่อแม่ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้าน การอบรมเลี้ยงดูเด็กจึงมีอาจพึ่งพาบุคคลในครอบครัวได้อย่างเต็มที่ ทำให้

พ่อแม่ผู้ปกครองต้องพาเด็กปฐมวัยไปรับบริการดูแลและพัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีคุณภาพแตกต่างกันออกไปมาก เช่น ระหว่างกลุ่มมีโอกาสกับกลุ่มด้อยโอกาส และระหว่างการจัดการศึกษาเร่งเรียนจนเครียดกับแบบละเอียดความเอาใจใส่ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย จึงจำเป็นต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยหน่วยงานของรัฐ และทุกภาคส่วน พ่อแม่ผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน สังคม บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ครู ผู้ดูแลเด็ก โรงเรียน องค์กรท้องถิ่นทุกระดับ บุคลากรพัฒนาสังคมทั้งภาครัฐและเอกชน ภาควิชาการ และภาคธุรกิจ ต้องมีความรู้ความเข้าใจในความสำคัญของช่วงปฐมวัย ตระหนักในพันธกิจและลงมือช่วยกันทำให้เด็กปฐมวัยมีโอกาสพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในภาวะแวดล้อมที่ปลอดภัย (Department of Local Administration, 2019) สอดคล้องกับรายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของเลขาธิการสภาการศึกษาเรื่องคุณภาพของการศึกษา: พัฒนาการของเด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ปี ในช่วงปี 2553-2557 พบว่าเด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ปี มีพัฒนาการสมวัยลดลงจากร้อยละ 73.4 เป็นร้อยละ 72.8 ซึ่งสาเหตุสำคัญอาจมาจากการที่พ่อแม่ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง ทั้งทางด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และโภชนาการ และขาดโอกาสเรียนรู้ในการเป็นพ่อแม่ที่ดี แม้ว่ารัฐบาลจะได้ดำเนินการกำหนดนโยบายและแผนบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัยร่วมกับหลายกระทรวงอย่างต่อเนื่อง แต่ผลลัพธ์ก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ กอปรกับ ในปี 2558 ยังมีเด็กอายุ 2-5 ปี ประมาณร้อยละ 13.34 (ประมาณ 4.1 แสนคน) ที่ไม่ได้เข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาลเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา (Ministry of Education, 2017)

ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเด็กปฐมวัยจึงมีความจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดที่จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฐมวัยและต่อเนื่องจนตลอดชีวิต ดังเช่นเจตนารมณ์ของแต่ละหน่วยงานของรัฐบาล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงส่งเสริมและสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นแนวทางในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดหลักสูตรทางวิชาการการส่งเสริมประสบการณ์ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพและมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็ก และให้การดูแล จัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย และมาตรฐานการศึกษาสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ ระดับปฐมวัยไว้ 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็กให้การดูแลและจัดประสบการณ์ การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย

รวมทั้งมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการดำเนินการประเมินคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยนำทรัพยากรทางการศึกษามาดำเนินการบริหารจัดการให้เกิดผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณลักษณะที่สมบูรณ์ และชุมชนมีความพึงพอใจในการจัดการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่กรมส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กำหนดแบ่งออกเป็น 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่

สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการ 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จึงได้มีนโยบายสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ เน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกสังกัดให้มีกระบวนการจัดการบริการที่ได้มาตรฐาน 6 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านการเจริญเติบโต สุขภาพช่องปากและการจัดอาหาร 3) ด้านพัฒนาการและการเรียนรู้ตามช่วงวัย 4) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก 5) ด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น

ด้วยเหตุนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการยกระดับคุณภาพการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งกระบวนการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) เป็นกระบวนการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำไปสู่การบริหารงานที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่คุณภาพดี มีมาตรฐาน และเด็กปฐมวัยพัฒนาการสมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้วิจัยแบบผสม (Mix Method Research) ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้วิธีวิจัยเชิงบรรยายกับการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้กรณีศึกษา (Case Study Research) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ (Interviews With Expert) และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยมีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเชิงเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 สร้างเครื่องมือแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อความถูกต้องและความเหมาะสมก่อนนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น ได้แก่ ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก

เล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านราชคราม อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลอนันต์ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขามใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ 1) แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยพัฒนามาจากแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) 3) การทดลองใช้รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประเมินรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 5 การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยลงพื้นที่สัมภาษณ์ ถ่ายภาพประกอบการทำงาน จัดบันทึกข้อมูล และโดยวิธีการประชุมกลุ่มของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้รูปแบบฯ และประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความมีประโยชน์ของรูปแบบฯ แล้วตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จาก แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ขั้นตอนที่ 7 นำข้อมูลที่ได้จากการสรุปผลการศึกษาวิจัยมาจัดทำรายงานการวิจัยและบทความทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า

1.1 สภาพปัจจุบันการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าสภาพปัจจุบันการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดย ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาเป็น ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย และด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

1.2 ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการกองการศึกษา และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น พบว่า องค์ประกอบสำคัญที่ใช้ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า

2.1 รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. หลักการ คือ 1) หลักการมีส่วนร่วม 2) หลักความรับผิดชอบ และ 3) หลักคุณภาพ 2. วัตถุประสงค์ 1) เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ 2) เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินงานที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน 3. วิธีดำเนินการ ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 3) ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้กระบวนการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติ (Do) 3) การตรวจสอบ (Check) และ 4) การปรับปรุงแก้ไข (Act) 4. แนวทางการประเมินรูปแบบ คือ ประเมินผลการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน 5. เงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีความเอาใจใส่และเห็นความสำคัญของการพัฒนาครูแบบมีส่วนร่วม โดยยึดหลักความรับผิดชอบร่วมกัน และบูรณาการการดำเนินงานอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจน 2) ครูผู้ดูแลเด็กมีความมุ่งมั่นตั้งใจ และมีความรับผิดชอบ สามารถบูรณาการการทำงานร่วมกับชุมชนและผู้ปกครองได้ และ 3) ชุมชนให้ความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 ผลการตรวจสอบองค์ประกอบหลักรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 13 คน ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า

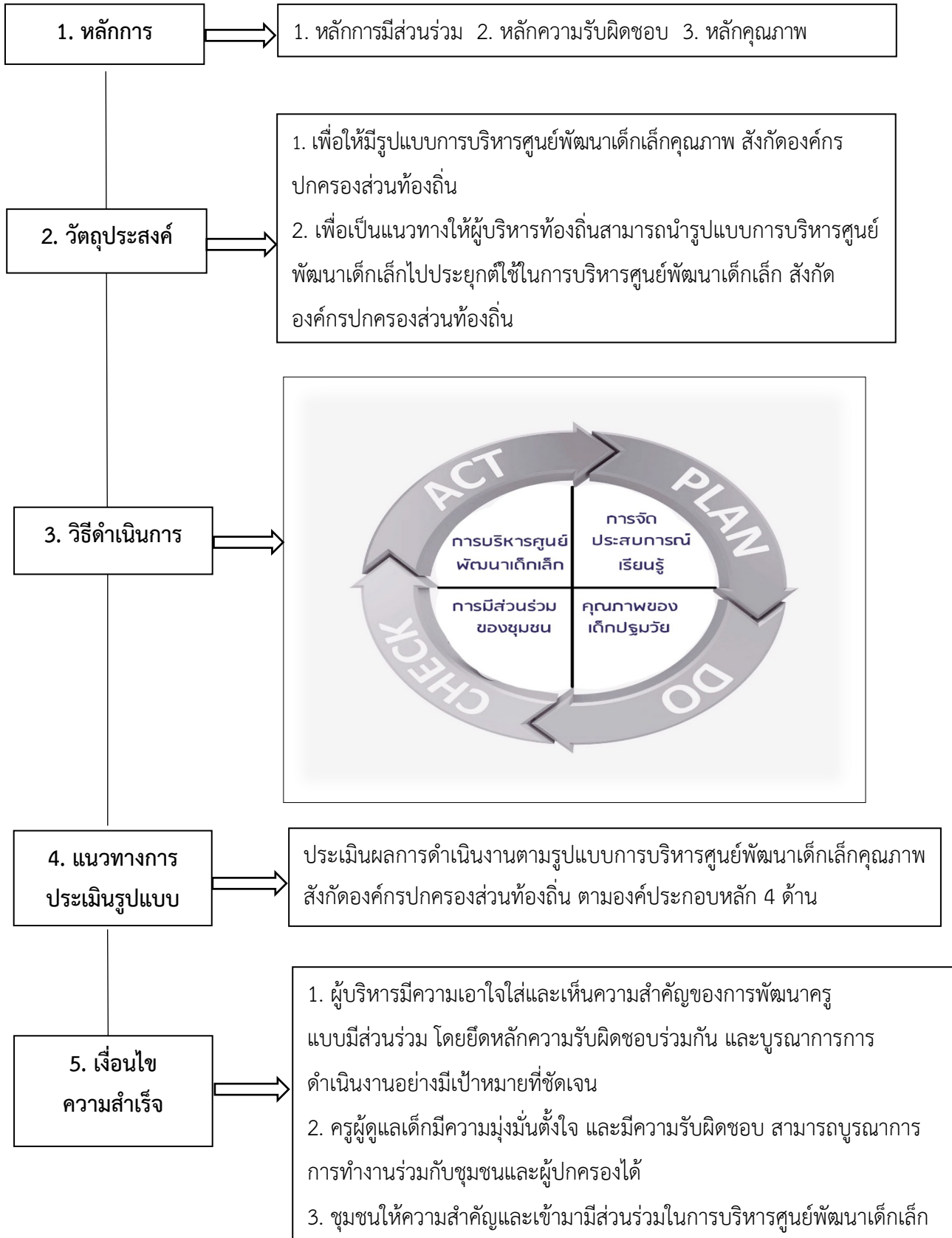
ผลการเปรียบเทียบสภาพก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสภาพจริง ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดแสงสว่าง ตำบลคำไฮใหญ่ อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โดยภาพรวมมีการเปลี่ยนแปลงหลังทดลองใช้เพิ่มขึ้นจากการทดลองใช้ทุกด้าน คือด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

วัตถุประสงค์ที่ 4 เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า

ผลการประเมินรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากผู้ทดลองใช้และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้รูปแบบ ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปเป็นรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังแสดงในภาพประกอบ 1

รูปภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และการสัมภาษณ์เชิงลึกทำให้ได้แนวคิดและข้อมูลทำการสังเคราะห์องค์ประกอบในส่วนขององค์ประกอบหลักของการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4 องค์ประกอบ คือ ด้านการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้กระบวนการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ซึ่งสภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าว เนื่องจาก การมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจัดให้มีการติดตามผลการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับ Izumi (2002) กล่าวถึงสาเหตุแห่งความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษา 8 แห่ง ในแคลิฟอร์เนีย (California) จากการศึกษาพบว่า ครูใหญ่ของโรงเรียนเหล่านี้จะให้ความสำคัญกับวิธีการสอน หลักสูตร การพัฒนาครูระเบียบวินัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ฯลฯ ครูใหญ่มีภาวะผู้นำและมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน หลักสูตรมีส่วนสำคัญในการกำหนดผลการเรียนของนักเรียน การพัฒนาครูเน้นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด โรงเรียนให้ความสำคัญกับคุณภาพของครูเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น และสอดคล้องกับ Tinnarach (2017) ศึกษาการยกระดับมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแวงอำเภอพริบรัมย์ จังหวัดขอนแก่น พบว่า การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนด ส่งผลให้การยกระดับมาตรฐานการศึกษาในด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร บรรลุผลสำเร็จตามเกณฑ์ที่กำหนด บุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงานเกิดการเรียนรู้ว่าการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประสบความสำเร็จจะต้องสร้างความตระหนัก ให้ความสำคัญกับการร่วมมือ และสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของโครงการหรืองานที่ทำ ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นข้อเสนอแนะว่าการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลหนองแวงให้ประสบผลสำเร็จมีข้อที่ควรคำนึงถึง ดังนี้ 1) ควรมีคณะกรรมการบริหาร มีแผนพัฒนาการศึกษา มีคู่มือดำเนินงาน มีงบประมาณ และการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นแหล่งเรียนรู้ 2) ควรมีครูและบุคลากรที่เพียงพอและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3) ควรมีสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่เอื้อต่อการเรียนรู้และมีความปลอดภัย 4) ควรมีหลักสูตร สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและนักเรียนได้ปฏิบัติจริง 5) ควรส่งเสริมให้บุคคล ชุมชน องค์กรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียน และยังสอดคล้องกับ Monpianjan (2011) ศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยขององค์การบริหารส่วนตำบลด้วยหลักองค์รวม: กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดงพองขององค์การบริหารส่วนตำบลศิลา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดงพอง มีการดำเนินการจัดการศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย และด้านการสนับสนุนจากชุมชน แต่ผลการจัดการศึกษาในปีที่ผ่านมาพบว่าการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดงพองมีสภาพปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นหลายประการจนส่งผลให้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานกลางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงได้ดำเนินงานโครงการเพื่อแก้ปัญหา รวม 4 โครงการ คือ 1) โครงการยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานด้านบุคลากรและการบริหาร

จัดการ 2) โครงการยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) โครงการยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย 4) โครงการยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานด้านการสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งมีผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคงพองผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานกลางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับดีขึ้นทุกด้าน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผลจากการสร้างรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากรูปแบบของการบริหารจะต้องอาศัยหลักการบริหารวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ แนวทางการประเมินรูปแบบ และเงื่อนไขความสำเร็จ จึงจะนำไปสู่การบูรณาการใช้ได้ ซึ่งมีการบูรณาการในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตลอด สอดคล้องกับ Wetherbe (1988) กล่าวว่า รูปแบบมีประโยชน์ที่จะมองระบบเป็นรูปแบบ ซึ่งได้กล่าวว่า รูปแบบพื้นฐานของระบบจะประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลที่ได้รับ (Output) นอกจากนั้น Wetherbe (1988) ยังกล่าวอีกว่า องค์ประกอบของระบบนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในระบบการศึกษาได้ สอดคล้องกับ As (2007) ได้กล่าวสรุปถึงองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ 1) วัตถุประสงค์ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีการดำเนินงานของรูปแบบ 5) แนวการประเมินรูปแบบ 6) คำอธิบายประกอบรูปแบบ และ 7) ระบุเงื่อนไขในการนำรูปแบบไปใช้ นอกจากนี้ หลังจากออกแบบรูปแบบเสร็จแล้ว ผู้ออกแบบควรจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบโดยนำสาระของรูปแบบทั้ง 7 องค์ประกอบ เครื่องมือ และเอกสารประกอบการใช้รูปแบบทั้งหมด มาบรรจุไว้ในคู่มือด้วย จึงจะทำให้การพัฒนารูปแบบดำเนินงานมีความสมบูรณ์ครบถ้วน และเมื่อตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบแล้ว รายงานการตรวจสอบรูปแบบไว้ในภาคผนวกของคู่มือด้วย จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษานำรูปแบบไปใช้ในการดำเนินงานต่อไปเป็นอย่างยิ่ง และสอดคล้องกับ Masena (2011) ศึกษาแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง ได้องค์ประกอบที่สำคัญของรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ดังนี้คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เพื่อให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนำไปประยุกต์ใช้กับเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด 2) หลักการของรูปแบบพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพด้วยกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน 3) องค์ประกอบหลักของรูปแบบ 4) แนวทางการประเมินการใช้รูปแบบ โดยประเมินภาพรวมของรูปแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบและประเมินองค์ประกอบหลักของรูปแบบ 5) เงื่อนไขความสำเร็จในการนำรูปแบบไปใช้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า จากการศึกษาเอกสารและสังเกตสภาพก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากการทดลองใช้รูปแบบทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ ครู และผู้ดูแลเด็ก มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการและขั้นตอนของการทดลองใช้รูปแบบ และผู้วิจัยได้สร้างคู่มือการใช้รูปแบบที่ผ่านการกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหาร

การศึกษาปฐมวัย จึงสามารถให้ข้อเสนอแนะนำไปสู่การปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยได้รับการชี้แจงทำความเข้าใจในการนำรูปแบบไปใช้ ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ Karoon (2020) ศึกษาแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด จากผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารการศึกษาปฐมวัยสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด พบว่า ก่อนการใช้รูปแบบฯ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความคิดเห็นด้านการวางแผนกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วม ด้านการประเมินผล ด้านการตระหนัก เต็มใจทำงาน และด้านการมุ่งสู่จุดหมาย ตามลำดับ โดยมีการกำหนดกระบวนการทำงานด้วยวงจร PDCA ซึ่งทำให้ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการปฏิบัติตามรูปแบบมากขึ้น ผลที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากมีองค์ประกอบของรูปแบบที่ชัดเจน มีองค์ประกอบย่อยที่เป็นแนวทางให้โรงเรียนสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับ Khopchai (2014) ศึกษาแบบการพัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยกระบวนการมีส่วนร่วม จากการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมปรึกษาหารือ ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ และร่วมติดตามและประเมินผล เพื่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กให้มีคุณภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ แนวทางการประเมินรูปแบบ และเงื่อนไขความสำเร็จ ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้รูปแบบฯ ประกอบด้วย นักการศึกษา นักวิชาการ ศึกษานิเทศ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 21 คน แล้วประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกประเด็น และเมื่อพิจารณารายด้านมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากรูปแบบนั้นสร้างขึ้นมาโดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม กลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาปฐมวัย จึงสามารถให้ข้อเสนอแนะไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นระบบ ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับคุณภาพดีมาก สอดคล้องกับ Masena (2011) ศึกษาแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และผลการประเมินรูปแบบมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ Yuktawan (2012) ศึกษาแบบการจัดอนุบาลศึกษาเพื่อพัฒนาสมองในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ พบว่า รูปแบบการจัดอนุบาลศึกษาเพื่อพัฒนาสมองในการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสมองเพื่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์มากที่สุด คือ ด้านเงื่อนไขความสำเร็จ ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด คือ ด้านวัตถุประสงค์

ด้านที่มีความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์น้อยที่สุดคือ ด้านกลไกการดำเนินการ และยังสอดคล้องกับ Amornplang (2013) ได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาเอกชน พบว่า รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษาเอกชนมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

สรุป

รูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแนวทางในการดำเนินงานที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 ด้านบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์ประกอบที่ 2 ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ องค์ประกอบที่ 3 ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย และ องค์ประกอบที่ 4 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 ผู้บริหารเป็นผู้กำหนดนโยบายบริหารเกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพควรให้ความสำคัญกับการบริหาร

1.2 ด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัยควรให้การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพของเด็กปฐมวัย

1.3 ด้านบุคลากรผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรในการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1 ควรศึกษาประสิทธิผลในการนำรูปแบบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพในสังกัดอื่น ๆ เช่น สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน เป็นต้น

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ

2.3 ควรศึกษายุทธศาสตร์การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีประสิทธิผล

References

Amornplang, P. (2013). *An Effeient Model for the Early Childhood Education Administration in Private Educational Institututes*. (Doctoral Dissertation). Ubon Ratchathani Rajabhat University. Ubon Ratchathani.

- Asaphum, S. (2007). *The path to educational quality and standards*. Edition 8. Ubon Ratchatani: Ubon Kit Offset Printing House.
- Department of Local Administration. (2019). *National Early Childhood Development Institute*. Bangkok: Chili Sweet Company.
- Heckman, J. J. (2008) *The Case for Investing in Disadvantaged Young Children*. Chicago: Mimeo University of Chicago.
- Izumi, L. T. (2002). *They have overcome: High- Poverty, High- Performing schools in California*. California: Pacific Research Inst.
- Karoon, W. (2020). *The Model of the Early Childhood Educational Administration for Excellence of Provincial Kindergarten School*. (Doctoral Dissertation). Ubon Ratchathani Rajabhat University. Ubon Ratchathani.
- Khophai, N. (2014). *Model of Capacity Development in A Child Development Centers Under Local Government in Kalasin Province by Participation*. (Doctoral Dissertation) . Naresuan University. Phisanulok.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement* 1970, 30, 607-610.
- Masena, C. (2011). *A Model of Pre- school Education Management Related to Brain Development*. (Doctoral Dissertation). Ubon Ratchathani Rajabhat University. Ubon Ratchathani.
- Ministry of Education. (2017). *National Education Plan 2017-2036*. Bangkok: Office of the Education Council Secretariat.
- Monpianjan, C. (2011). *A Holistic Approach to Early Childhood Educational Management in Sub-district Administrative Organizations: A Case Study of Dong Pong ECDC, Sila Sub-district Administrative Organization, Khon Kaen Province*. (Doctoral Dissertation). Khon Kaen University. Khon Kaen.
- Tinnarnach, C. (2017). *Raising the Educational Standard of Tambol Nongwang Child Development Center in Prayuen District, Khon kaen Province*. (Doctoral Dissertation). Mahamakut Buddhist University. Bangkok.
- Wetherbe, D. (1998). *Computer Information Systems for Business*. St. Pual, MN: West.
- Yuktawan, P. (2012). *Kindergarten Education Model for Brain Development in Effective Learning*. (Doctoral Dissertation) . Ubon Ratchathani Rajabhat University. Ubon Ratchathani.